

Formenteras mest berømte strand, Playa de Ses Illetes, ligger på den tange, der ligger lige i havreservatet Es Freus. Det sårbare undersøiske miljø giver begrænsninger for fiskeri og sejlad, men ikke for badning. Foto: PR.

Ibizas hemmelige nabo

Formentera er Middelhavets lidt oversete rejsemål. Men den grønne ø byder på både postkort-strande, aktiv turisme og en aura af 70'er-nostalgi.

TEKST: ELSEBETH MOURITZEN - FRI@BERLINGSKEMEDIA.DK

Færgen forlader Ibizas kyst med kurs mod Middelhavets grønne hemmelighed: Formentera. Kun to sømil udenfor havnen rammer vi havreservatet Es Freus i strædet mellem de to øer, og selv om vi ikke kan se det med det blotte øje, er undervandsvegetationen blevet en del af den positive fortælling om et rejsemål, der nu med rette kan kalde sig en øko-destination.

Formentera ligger i læ af Ibiza, både geografisk og kulturelt, så der er masser af laid back vibes, hippie reminiscenser og klassisk middelhavstemning med sol og brise, hvide huse og turkist badevand. Men den har også fået en bæredygtig identitet som den velholdte ø med fokus på naturoplevelser til fods og med pedalkraft, og netop dét slår turistkontoret på, for at åbne de rejsendes øjne for en anden slags ferie på disse breddegrader.

Øen er til gengæld lidt vanskeligere at komme til, for de lokale myndigheder har (meget bevidst) fravalgt

en lokal lufthavn, så der kun er én vej derover: med færgen. Det minder om rejseformen mange steder i det græske øhav. Det gør bestemt ikke mig noget, for belønningen er en følelse af både at have sjælen med og møde noget, som stadig har en autenticitet fra dengang i 70'erne, hvor Formentera som den mindste af de beboede øer i Balearerne også blev et yndet rejsemål. Dog med meget mindre styrke end Mallorca og Ibiza.

Luksusdukkert

Beplantningen af 76 millioner kvadratkilometer undersøiske enge med robust søgræs har forbedret iltningen og kvaliteten af havmiljøet så meget, at Formentera kan prale af at have noget af regionens reneeste og klarreste vand.

For at bevare den høje vandkvalitet, er der store restriktioner, hvad angår undervandssvømming, fiskeri og sejlad lige dér i området omkring Es Freus på øens nordspids. Heldigvis har øen 66 kilometer kystlinje, så det er altid muligt at finde et sted at

bade helt lovligt, men i samme høje vandkvalitet.

Hjemmefra har vi fået et tip om Playa de Ses Illetes fra nogle livsnydere, der som regel ferierer på Ibiza, men som ikke vil undvære en dagsudflugt til landtangen, der skyder sig ud i det turkisblå vand mod nord. De smider anker ud for Juan y Andrea, Formenteras svar på den mon-dæne Saint Tropez-restaurant Club 55, eller det ældste luksus-spisested, den nærliggende Es Moli de Sal, som begge har gummibåde liggende parat til at fragte gæsterne ind til en luksusfrokost og tilbage igen.

Vi kommer dog ligesom de fleste andre fra landsiden og kører helt derud, hvor man kun kan vende eller parkere. Herfra skal vi lige forcere nogle få klipper for at komme ned til den skønneste sandstrand med udsigt til nuancer af blåt over det hele. Efterfølgende fortæller nogle andre os, at bugten syd for med Kiosko El Pirata og stranden Platja de Llevant på den modsatte side af tangen faktisk er lige så gode, fordi få kender

Bugten syd for Playa de Ses Illetes er lidt mere privat med en fiskerestaurant og båduse. Foto: PR.

dem, og det er ret cool at hænge ud omkring den afslappede strandbar Kiosko Manolito.

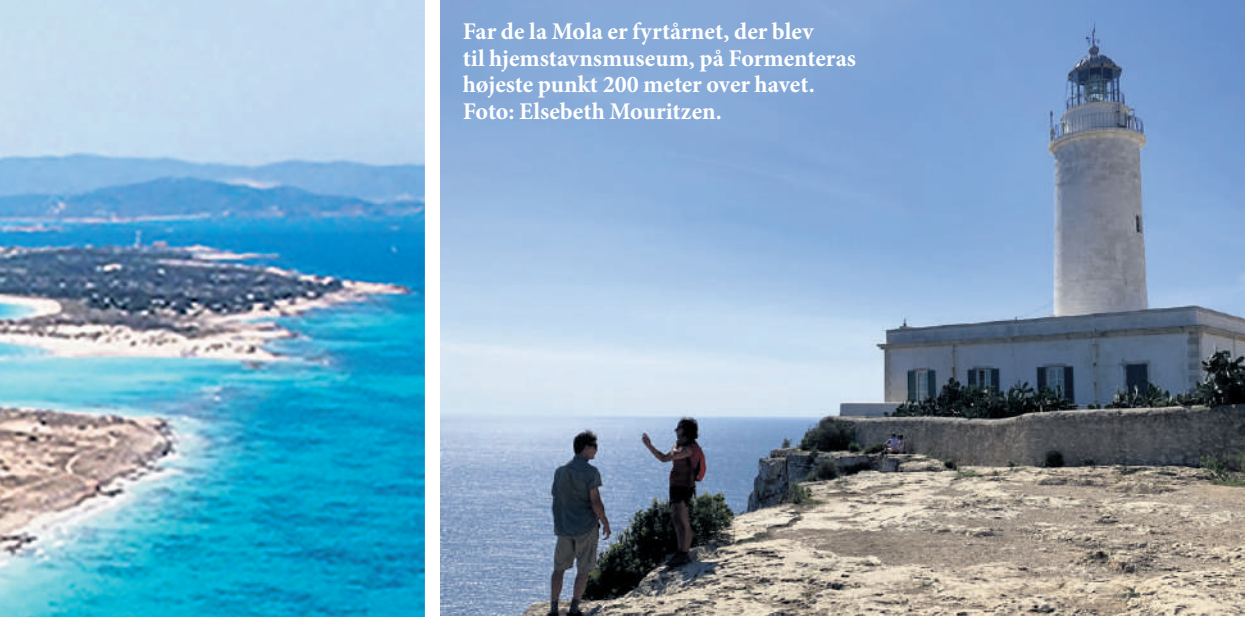
Hemmelig havneby

Den lokale bystrand i Formenteras primære turistby Es Pujols, hvor vi er indlogeret, er nu heller ikke så ringe endda til en hurtig dukkert og afslapning uden trængsel efter dagens sightseeing. Ligesom den lækre Cala Saona på vestkysten ikke er så overrendt på grund af sin fjerne beliggenhed. Her kommer til gengæld mange motionscyklister, der vil have pulsen op et par timer på lejede el-cykler til Far Es Cap de Barberia og tilbage igen.

Jacopo Guittone fra Lada Crem i San Francesc laver byens bedste gelato. Foto: Elsebeth Mouritzen.

Vores cykelguide, Manuela Sanzogni, har store planer med os, for hun synes, at vi også skal opleve den mest

Far de la Mola er fyrtårnet, der blev til hjemstavnsmuseum, på Formenteras højeste punkt 200 meter over havet. Foto: Elsebeth Mouritzen.

Cykelturismen gør det nemt at opleve Formenteras varierede natur. Foto: PR.

Det er nemt at finde et lokalt spisested på de grønne vandre- og cykelruter. Foto: Elsebeth Mouritzen.

Tanja Clay har stået med keramik på El Pilar-markedet i 35 år. Foto: Elsebeth Mouritzen.

Hippe markeder

Formentera er berømt for sine markeder. De blev grundlagt af fastboende hippie typer i 1970'erne, som prøvede at tjene til dagen og vejen med deres kunstneriske talenter. Mange steder er traditionen ført videre af nye tilflyttere.

Fira Artisanal La Mola

Hver onsdag og søndag eftermiddag åbner boderne i El Pilar på øens vigtigste marked for håndlavede smykker, tøj og keramik i umiskendelig hippie-stil. Ofte ledsaget af live musik på den centrale plads beklædt med smuk mosaik af farverige kakler.

Mercat Artesa Sant Ferran

Den lille by Sant Ferran de Ses Roques har været samlingspunkt for hippier og bohemer gennem 50 år. Mange af dem mødes stadig på den legendariske, uprætentiose restaurant Fonda Pepe – og så på markedet i gågaden fem dage om ugen fra kl. 19, hvor de sælger deres varer af høj kvalitet.

Sant Francesc

Øens største by har det store loppemarked bag ved kirken lørdag formiddag med en blanding af bedre genbrug og nyt i den populære hippiestil, og så det daglige fire-timers marked på samme plads med mere sporadiske stande. Kan du ikke finde dit hippie-look her, bugner alle byens tøjbutikker med den umiskendelige stil.

grønne del af Formentera, der også er hendes hjemmebane, halvøen La Mola.

Hun ved godt, at den sydvendte kyst på La Mola har alle de strande, vi drømmer om: fra Platja de Migjorn med 6 kilometer uafbrudt hvid sandstrand til de mindre og forskelligartede Platja des Arenals, Platja des Copinar og Caló des Mort. Men på trods af det sætter hun os i stedet støvne i den lille by Es Caló næste dag fra morgenstunden.

Her springer de, som har fundet vej til dette næsten-hemmelige hot spot, i naturhavnen for at bade. Engang var Es Caló den officielle havneby, og selv om de gamle bådgarager, embarcaderos, stadig huser små pittoreske træfartøjer og nogle af fiskene hænges til tørre efter fangsten,

er det turismen, som har taget over i byen med knapt 400 indbyggere. Det føles bare ikke sådan, heller ikke selvom mange huse er konverterede til bed and breakfast og små boutique-hoteller og Michelin-guiden har været forbi og anbefale Restaurant Es Caló for sine fiske- og skaldyrssretter og den formidable udsigt.

Den oplevelse vil Manuela Sanzogni gerne udvide med en hiking-tur herfra langs kysten og op gennem en duftende fyrreskov, som åbenbarer den underskønne Es Mirador-strand, men hun peger også fremad og afslører sit personlige snorkling-sted, Sa Cala, hvis vi vil helt væk fra de andre turister.

Formentera har slået sig op som grøn destination med vandruter af alle sværhedsgrader, som giver en anden oplevelse af øen og dens forskelligartede vegetation. Foto: PR.

Værd at vide

Formentera har ikke nogen lufthavn, så man skal flyve til Ibiza via Barcelona eller München, tage lufthavnsbussen til Ibizas færgeterminal og sejle derfra med hurtigfærgen fra Trasmapi rederiet til havnebyen La Savina. Overfarten tager 35 minutter og koster fra 370 kroner tur/retur. Der går busser herfra til alle dele af øen. En billet koster 14-21 kroner, mens en såkaldt turistbillet til dagsudflugt til Playa de Ses Illetes koster 60 kroner tur/retur. Du kan også leje cykler og scootere samt biler her. www.trasmapi.com

Sæson

Det er højsæson fra maj til september med temperaturer omkring 30 grader, mens det i ydersæsonen er omkring 20-25 grader, også med sol og næsten ingen nedbør. Vintrene er milde, og temperaturen i november til marts kommer sjældent under 15 grader. www.formentera.es

Naturrestatet Ses Salines d'Eivissa ved Pudent-lagunen tiltrækker over 200 fuglearter, blandt andet flamingoer. Foto: Jose A.Arribas.

Tiltrækkende slowlife

Vi kører det sidste stykke til øens store stolthed, Far de la Mola. Det 120 meter høje fyrtårn fra 1861, der ligger på det yderste af en 200 meter lodret klippeskrænt, er nu museum med fokus på øens historie om de nøjsomme bønder, der aldrig vendte ryggen til havets rigdom, samtidig med at de prøvede at dyrke jorden med korn, frugt og grøntsager.

På vejen tilbage til byen El Pilar fortæller hun, hvorfor hun er faldet for Formentera og har slået sig ned på La Mola.

»Jeg er italiener og kom hertil for 17 år siden, fordi jeg havde brug for en ændring af mit liv. Jeg startede med at arbejde på en cocktailbar i Es Pujols, men fandt min vej til en mere normal tilværelse som guide med base i La Mola. Her er ro og tryghed, vi kommer hinanden ved, det føles som i gamle dage,« siger Manuela Sanzogni.

Hun er ikke den eneste expat fra Støvlelandet, faktisk bliver Formentera ofte kaldt for »Little Italy« og en anden, som er blevet begejstret for øens slowlife, er Jacopo Guitto, der

sælger sin velmagende, prisbelønnede gelato i LadaCrem i Sant Francisc.

Her møder vi også Simona Colzi, der for 20 år siden skiftede Firenze ud med Formentera og tog sin passion for tryk og tekstiler med sig. Hun har ladet sig inspirere af øens vilde natur og fremstiller nu bløde silkekjoler og -kimonoer i jordfarver, der godt kan virke lidt sen-hippie, men lige så meget er en refleksion af en anden og tidssvarende måde at leve og klæde sig på.

Mange huse i Es Caló er konverteret til bed and breakfast og små boutique-hoteller. Foto: Elsebeth Mouritzen.

Grøn charme

Vi forstår bedre og bedre fascinationen af Formenteras grønne side, da vi tager deres »margueriterute«, en vandre- og cykeltur ind i naturparken Ses Salines d'Eivissa lige uden for den pulserende ferieby Es Pujols.

Herude hører vi kun vindens brise i de lave træer og høje siv, der omkranser Pudent-lagunen, hvor mere end 200 fuglearter holder til, både permanent og på træk, blandt dem også storke, hejrer og flamingoer, som vi er heldige at kunne skimte gennem buskadset.

Området blev erklæret verdensarv for 25 år siden og er sammen med Es Freus-havreservatet, som vi genser på hjemrejsen via Ibiza og nu bedre forstår betydningen af, blevet det vigtige trumfkort for Formenteras grønne identitet som destination.

Det har bestemt sin charme i en tid, hvor vi gerne vil rejse med god samvittighed og opleve naturen på dens egne præmisser, men også stadig er til fald for en postkort-perfekt strand i blåt og hvidt.

FRI var inviteret af turistkontoret Conseil Insular de Formentera